

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ФІЛОСОФІЯ СУЧАСНОЇ НАУКИ»

Лектор курсу			Шкіль Людмила Леонідівна, кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри української мови		Контактна інформація лектора (e-mail), сторінка курсу в GWE		e-mail: l.shkil@duikt.edu.ua сторінка курсу в Classroom – https://classroom.google.com/c/ODg4NzM4MTA1MzIw?cjc=dsk37s3e код доступу до курсу - dsk37s3e	
Галузь знань			D Бізнес, адміністрування та право		Рівень вищої освіти		доктор філософії	
Спеціальність			D4 Публічне управління та адміністрування		Семестр		1	
Освітньо-наукова програма			Публічне управління та адміністрування		Тип дисципліни		Цикл обов'язкових компонент ОНП	
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять		Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка
	3	90	18	-		18	-	54
АНОТАЦІЯ КУРСУ								
Освітні компоненти, які передують вивченню			Обов'язкові пререквізити відсутні.					
Освітні компоненти для яких є базовою			ОК 03 Публічне управління в умовах глобалізаційних викликів ОК 04 Педагогіка вищої школи ОК 12Аналіз та формування публічної політики					
Мета курсу:	Розвинути у слухачів методологічну культуру та здатність застосовувати філософські знання для осмислення та вирішення проблем у власній науковій або професійній сфері, підготувати фахівців, які здатні не лише здійснювати наукову діяльність, а й глибоко усвідомлювати її філософські підвалини та світоглядне значення. Набуття навичок філософської рефлексії щодо наукових проблем і здатності грамотно та аргументовано застосовувати категоріальний апарат філософії сучасної науки у власній професійній діяльності.							
Компетентності відповідно до освітньої програми								
Інтегральні компетентності								
Здатність розв'язувати складні комплексні проблеми у сфері публічного управління та адміністрування шляхом проведення самостійних оригінальних наукових досліджень, генерації нових знань, розроблення та впровадження інноваційних управлінських рішень, що характеризуються невизначеністю умов і вимог, із урахуванням викликів воєнного стану, відновлення держави та євроінтеграційного розвитку України.								
Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)						Hard-skills / Фахові компетентності (ПК)		
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу й синтезу в процесі отримання інформації з різних джерел і документів та послідовного розширення власного наукового світогляду.						ФК01. Здатність здійснювати науково-дослідницьку діяльність, що має наукову новизну, теоретичне та практичне значення у розробленні інноваційних моделей публічного управління та адміністрування та/або у науково-педагогічній діяльності.		
ЗК02. Здатність аналізувати філософські світоглядні проблеми, проявляти гнучкість мислення, адаптуючись до суспільних трансформацій сучасності.						ФК02. Здатність використовувати загальнонаукові та фахові методи наукових досліджень, спрямовані на		
ЗК04. Здатність спілкуватися з експертами інших галузей науки і практики завдяки налагоджуванню соціальної взаємодії, співробітництва в сучасних умовах невизначеності та								

криз. ЗК05. Здатність розуміти й усвідомлювати рівні гендерні можливості і на цій основі реалізовувати професійну діяльність ЗК06. Здатність до критичного осмислення теорій та парадигм, що зустрічаються в освітньо-наукових дослідженнях, генерування та реалізації креативних ідей та процесі безперервного розвитку і саморозвитку.	пізнання інституційних засад публічного управління та адміністрування, а також рефлексувати над власною науковою діяльністю. ФК04. Здатність науково обґрунтовувати, визначати та критично оцінювати стратегічні напрями розвитку на загальнодержавному, регіональному, місцевому рівнях та на рівні організації ФК07. Здатність до етично відповідального використання наукового доробку дослідницьких колективів та на цій основі розроблення оригінальних наукових і науково-методичних продуктів та послуг в управлінській, адміністративній, науковій та освітній (педагогічній) діяльності. ФК09. Здатність застосовувати набуті міждисциплінарні знання у процесі прийняття публічно-управлінських рішень. ФК12. Здатність до застосування та розроблення інноваційних методологій у процесі наукових досліджень явищ і процесів публічного управління та адміністрування.
Програмні результати навчання (ПРН)	
ПРН01. Демонструвати глибокі знання сучасних теорій, концепцій та методології наукових досліджень у сфері публічного управління та адміністрування ПРН02. Планувати та здійснювати самостійні наукові дослідження, формулювати наукові проблеми, гіпотези та обґрунтовувати методи їх вирішення ПРН03. Застосовувати сучасні методи збору, аналізу та інтерпретації даних у наукових дослідженнях. ПРН06. Здійснювати ефективну комунікацію з науковою спільнотою, органами публічної влади та іншими стейкхолдерами. ПРН08. Застосовувати сучасні підходи, методи та інструменти публічного управління в умовах глобалізаційних викликів.	

ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ			
Тема, опис теми	Вид заняття	Оцінювання за тему	Форми і методи навчання/питання до самостійної роботи
Розділ 1. Наука як предмет філософського дослідження			
Тема 1. Сучасна наука як предмет філософського аналізу Знати: . Здатність філософії впливати на розвиток науки. Вміти: Аналізувати особливості проблем, що розглядаються філософією, аналізувати зв'язок філософії науки з історією науки та іншими дисциплінами Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК06, ФК02, ФК07, ФК12 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН03 ПРН06, ПРН08 Рекомендовані джерела: 1, 3, 7,11,12, 15, 18, 19			
Заняття 1.1. Тема: «Предмет і функції сучасних філософських проблем наукового пізнання» Філософський аналіз науки. Функції філософії у науковому пізнанні. Предмет і функції філософії науки. Наукознавство.	Лекція 1. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 1.2 Тема «Філософський аналіз сучасної науки» Основні філософські підходи в методології наукового пізнання. Роль та функції філософії у науковому пізнанні. Філософія науки як особлива філософська дисципліна. Предметне і проблемне поля філософії науки.	Практичне заняття 1. 2 години	5 балів	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 2. Етапи становлення класичної науки та її еволюція Знати: наукову раціональність та історичні типи наукової раціональності Вміти: аналізувати яким чином розглядається поняття «об'єктивна реальність» в межах некласичної науки? Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК07, ФК09 Результати навчання: ПРН06, ПРН08 Рекомендовані джерела: 4, 5, 6, 10, 14, 17, 19			
Заняття 2.1 Тема: «Етапи становлення філософії науки» Загальна характеристика східної «протонауки». Особливості формування наукових знань в період античності. Особливості середньовічної «науки». Наука доби Відродження та Нового часу. Становлення класичної науки. Особливості некласичної науки. Специфіка постнекласичної науки.	Лекція 2. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 2.2 Тема: «Еволюція розвитку науки». Особливості розвитку науки в період Античності. Середньовічна наука. Наука доби Відродження. Становлення класичної науки. Класичне природознавство. Перша і друга наукова революції. Особливості некласичної науки. Третя наукова революція. Специфіка постнекласичної науки. Четверта наукова революція.	Практичне заняття 2. 2 години	5 балів	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 3. Розвиток науки у XIX-XX ст.: генеза та етапи розвитку			

Знати: антипозитивістські концепції в філософії науки XX в. та неораціоналізм. Вміти: визначати функції науково-дослідницьких програм в науці. Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК06, ФК01, ФК04, ФК07, ФК09 Результати навчання: ПРН02, ПРН06, ПРН08 Рекомендовані джерела: 1,3, 6,8,11, 13, 14, 17			
Заняття 3.1. Тема: «Основні концепції Філософії науки» Виникнення та особливості розвитку філософії науки в XIX ст. «Перший» позитивізм (О. Конт, Дж.С. Мілль, Г. Спенсер). Другий позитивізм Е. Маха та Р. Авенаріуса. Неопозитивізм (Л. Вітгенштейн, Б. Рассел, «Віденський гурток» тощо) та аналітична філософія (М. Шлік, Р. Карнап та ін.). Концепція росту наукового знання Карла Поппера. Теорія наукових революцій Томаса Куна. Концепція методологічного плюралізму П. Фейєрабенда. Еволюційна епістемологія С. Тулміна.	Лекція 3. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 3.2. Тема: «Основні концепції Філософії науки» Загальні особливості позитивізму. Форми позитивізму. Наукове пізнання в осмисленні неокантіанства. Філософія науки прагматизму. Конвенціоналізм А. Пуанкаре. Динаміка росту наукового знання у постпозитивізмі. Концепція конкуруючих —дослідницьких програм Імре Лакатоса. Філософія постмодернізму. Цінності філософії епохи постмодернізму.	Практичне заняття 3. 2 години	5 бали	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 4. Філософія сучасної науки як специфічний тип знання. Наукова картина світу. Знати: сутність філософії наукового знання та його види. Вміти: застосовувати засоби пізнання в науці Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК04, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК04, ФК07, ФК09, ФК12 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН06, ПРН08. Рекомендовані джерела: 2,5, 8, 14,16, 18, 19			
Заняття 4.1. Тема: «Філософія науки як специфічний тип знання» Сутність знання та його види. Поняття наукового знання. Історичні підходи до класифікації наук. Атрибутивні характеристики наукового знання. Науковий і інший типи знання. Мова науки. Основні функції науки. Наукова картина світу.	Лекція 4. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 4.2. Тема: «Філософське дослідження природи науки» Наука як діяльність по виробництву знання. Структура наукового знання. Атрибутивні характеристики наукового знання. Мова науки. Основні функції науки.	Практичне заняття 4. 2 години	4 бали	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Самостійна робота			
Тема 1. Філософія сучасної науки як предмет філософського аналізу.	Самостійна робота 1.	2 бали	1.Проаналізуйте співвідношення понять «знання» та «наукове знання».

	6 годин		2.Поміркуйте та обґрунтуйте чому в сучасному світі особливого значення набуває аксіологічна (ціннісна/етична) функція філософії науки? Наведіть один приклад (наприклад, з галузі штучного інтелекту чи генної інженерії) 3 Поясніть різницю між методологічною та світоглядною функціями філософії наукового пізнання.
Тема 2. Етапи становлення класичної науки та її розвиток.	Самостійна робота 2. 6 годин	2 бали	1.Визначіть основні етапи розвитку класичної науки. Опишіть головні особливості класичної картини світу (детермінізм, абсолютність простору та часу за Ньютоном). 2.Обґрунтуйте, чому класична наука вважала, що всі події у природі можна точно передбачити? 3.Заповніть пропуски в тексті. Основоположним світоглядним принципом класичної науки був механіцизм — уявлення про те, що Всесвіт працює подібно до гігантського _____ (механізму / організму). Об'єктивність класичної науки передбачала повністю виключити _____ (суб'єкт / об'єкт) пізнання з кінцевого результату дослідження.
Тема 3. Розвиток науки у XIX-XX ст.: генеза та етапи розвитку.	Самостійна робота 3. 6 годин	2 бали	1.Дайте характеристику основних складових підстав наукового пізнання - ідеалів і норм, наукової картини світу, філософських основ. 2.Сформулюйте та проілюструйте прикладами конфлікт між науковим прогресом і гуманістичними цінностями у XX столітті (наприклад, Мангеттенський проєкт, розвиток генетики, екологічні наслідки промисловості). 3.(Кейс-стаді): Підготуйте коротку аналітичну довідку про внесок українських учених у світову науку XIX–XX ст. (на вибір: В. Вернадський, І. Пулюй, І. Сікорський, С. Корольов, В. Глушков). Оцініть значення їхніх відкриттів для формування сучасного світу. 4. (Хронологічна схема / Ментальна карта): Створіть хронологічну таймлайн-схему розвитку однієї з наукових галузей на вибір (фізика, біологія, медицина, обчислювальна техніка) протягом XIX–XX століть із виділенням ключових переломних точок.
Тема 4. Філософія сучасної науки як специфічний тип знання. Наукова картина світу.	Самостійна робота 4.	2 бали	1. Проаналізуйте основні підходи до аналізу наукових картин світу.

	6 годин		2. Оберіть одну з запропонованих тем для написання короткого есе (300–500 слів) або виступу на дискусії: 1.«Межі наукового пізнання: чи може наука відповісти на всі питання людства?» (Поразка або успіх сциентизму в ХХІ столітті). 2.«Астрологія, ненаука чи псевдонаука: які критерії роблять знання дійсно науковим?» (Проблема демаркації у сучасному інформаційному просторі) 3.«Наукова картина світу та штучний інтелект: як нові технології змінюють наше уявлення про пізнання та реальність».
Розділ 2. Структура, методи та розвиток сучасної філософії науки як соціального інституту			
Тема 5. Форми і методи сучасного наукового знання Знати: Загальнонаукові методи теоретичного рівня пізнання. Абстрагування. Ідеалізація. Уявний (мисленнєвий) експеримент. Формалізація. Створення «формальної» мови. Мова науки. Дедукція. Індукція. Помилки, які виникають при індуктивних умовиводах. Вміти: застосовувати загальнонаукові методи, що діють на емпіричному і на теоретичному рівнях пізнання, застосовувати аналіз і синтез, робити висновки за аналогією, застосовувати методи перевірки і підтвердження гіпотез. Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК04, ФК07, ФК09, ФК 12 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН06, ПРН08, ПРН08 Рекомендовані джерела: 4,9, 11, 15,16,19			
Заняття 5.1. Тема: «Форми і методи сучасного наукового знання» Поняття пізнання та його види. Рівні і форми пізнання. Структура наукового пізнання. Проблема істини в пізнанні. Істина і правда. Специфіка наукової методології.	Лекція 5. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 5.2. Тема: «Методологія сучасного наукового пізнання» Місце теорії в наукових дослідженнях. Методологія і методи наукового пізнання. Основні групи загальних методів наукового дослідження. Правила аргументації.	Практичне заняття 5. 2 години	5 балів	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 6. Філософські методи пізнання та можливості їх застосування в науці. Знати: Перспективи та протиріччя в застосуванні філософських методів в науці. Вміти: застосовувати особливості аналітичної філософії та методології в науці. Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02,ЗК04, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК04, ФК09, ФК12 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН08, ПРН10, ПРН11, ПРН12, ПРН13 Рекомендовані джерела: 2,6,7,8,9,14,15,17			
Заняття 6.1. Тема: «Філософські методи пізнання та можливості їх застосування в сучасній науці» Діалектичний метод. Феноменологічний метод. Герменевтичний метод. Синергетика як метод науки. Трансцендентальна аналітика.	Лекція 6. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного

			контакту зі здобувачами.
Заняття 6.2. Тема: «Методологічний плюралізм пізнання в сучасній науці» Методологія наукового пізнання, її поняття і зміст. Науково-пізнавальна діяльність як процес. Логіка наукового пізнання.	Практичне заняття 6. 2 години	5 балів	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 7. Дослідження філософії сучасної науки як соціального інституту. Знати: Етапи становлення сучасної науки як соціального інституту. Вміти: застосовувати наукову комунікацію та та індекс цитування. Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК06, ФК01, ФК04, ФК07, ФК09, ФК12 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН06 Рекомендовані джерела: 3, 8,9,12,15,16,17,19			
Заняття 7.1. Тема: «Сучасна наука як соціальний інститут» Соціокультурна сутність науки. Наукова комунікація. Норми та цінності наукової спільноти.	Лекція 7. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 7.2. Тема: «Сучасна наука як соціокультурний феномен» Історія та зміст філософського обґрунтування науки. Передісторія появи наукового знання. Становлення світогляду науки.	Практичне заняття 7. 2 години	4 бали	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 8. Сучасна наука і мораль. Етика сучасної науки. Знати: основне питання етики науки та когнітивні цінності науки. Моральні цілі, засоби та наслідки наукової діяльності. Сенса наукової діяльності. Вміти: визначати пріоритет людських вимірів розвитку науки і техніки. Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК05, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК04, ФК07, ФК09 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН06, ПРН08 Рекомендовані джерела: 1, 2, 5, 7,8,10,11,13,14,18,19			
Заняття 8.1. Тема: «Сучасна наука і мораль» Етика як наука про мораль. Моральний вибір і моральна відповідальність. Професійна відповідальність ученого.	Лекція 8. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 8.2 Тема: «Етика сучасної наукової діяльності» Професійна етика і відповідальність вченого. Академічна культура і доброчесність. Проект сприяння академічній доброчесності в Україні. Норми комунікації у науковому співтоваристві. Розвиток і лідерство науковця.	Практичне заняття 8. 2 години	4 бали	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom, індивідуальна робота
Тема 9. Науково-технічний прогрес та особливості сучасної науки. Знати: науково-технічний прогрес (НТП). Еволюційна форма НТП. Революційна форма НТП. Науково-технічна революція (НТР). Наукові революції. Глобальні наукові революції. Основні риси постнекласичної науки. Вміти: аналізувати соціальні наслідки науково-технічної революції.			

Формування компетентностей: ІК, ЗК01, ЗК02, ЗК04, ЗК06, ФК01, ФК02, ФК04, ФК07, ФК09, ФК12 Результати навчання: ПРН01, ПРН02, ПРН03, ПРН06, ПРН08 Рекомендовані джерела: 2,4,7,11,12,15,17,18,19			
Заняття 9.1. Тема: Науково-технічний прогрес (НТП). Науково-технічна революція: сутність, закономірності та соціальні наслідки. Наукові революції: їх сутність і роль в пізнанні. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз.	Лекція 9. 2 години		Лекція-візуалізація, експрес-опитування здобувачів, активізація уваги здобувачів за допомогою проблемних питань, спонукання здобувачів до самостійної оцінки лекційного матеріалу та висновків, підтримка психологічно-комфортної атмосфери під час лекції за рахунок постійного контакту зі здобувачами.
Заняття 9.2. Тема: Основні риси постнекласичної науки. Ідейно-світоглядні установки науки. Роль науки в подоланні сучасних глобальних криз. Глобальні наукові революції як фактор формування і розвитку історичних типів наукової раціональності.	Практичне заняття 9. 2 години	5 балів	Усне опитування, навчальна дискусія для поглибленого розуміння основних положень, проведення тестування за допомогою системи classroom , індивідуальна робота. Залік.
Самостійна робота			
Тема 5. Форми і методи наукового знання.	Самостійна робота 5. 6 годин	2 бали	1. Поясніть різницю між методологічною та світоглядною функціями філософії наукового пізнання. 2. Розподіліть наведені методи та форми знання за 2 колонками: Емпіричний рівень та Теоретичний рівень. - Елементи: Вимірювання, висунення гіпотези, спостереження за явищем, побудова абстрактної теорії, науковий експеримент, створення ідеалізованої моделі. 3. Прочитайте твердження та виправте філософсько-методологічні помилки: «Наукове спостереження принципово нічим не відрізняється від експерименту, адже в обох випадках науковець штучно змінює умови середовища». «Науковий факт і наукова теорія — це одне й те саме, оскільки обидва належать до суто теоретичного рівня знання». 4. Розберіть міні-кейс «Визнач метод» Прочитайте ситуацію та назвіть один основний науковий метод, який у ній використано: Ситуація: Астроном вивчає швидкість обертання нової галактики за допомогою спектрального аналізу її випромінювання через телескоп, не втручаючись у сам космічний об'єкт. 5. Конструктор «Ланцюжок знання» Розставте форми наукового знання у правильній хронологічній послідовності їх виникнення в дослідженні: [Гіпотеза] — [Наукова теорія] — [Емпіричний факт / Проблема]

Тема 6. Філософські методи пізнання та можливості їх застосування в сучасній науці.	Самостійна робота 6. 6 годин	2 бали	1. Проаналізуйте основні види наукових криз, які відбуваються в сучасній науці. 2. Поміркуйте та обґрунтуйте чому в сучасному світі особливого значення набуває аксіологічна (ціннісна/етична) функція філософії науки? Наведіть один приклад (наприклад, з галузі штучного інтелекту чи генної інженерії). 3.Експрес-сортування «Методи пізнання». Розподіліть наведені методи за 2 колонками: Філософські (загальні) та Спеціально-наукові (часткові). Елементи: Діалектика, герменевтика, вимірювання температури, спектральний аналіз, феноменологія, хроматографія. 4.Картка «Знайди помилку». Прочитайте твердження та виправте методологічні помилки: «Діалектичний метод досліджує всі явища як застигли, незмінні та ізольовані одне від одного». «Метафізичний метод у філософії означає вивчення об'єктів у їхньому постійному розвитку, саморусі та взаємозв'язку». 5.Проаналізуйте Міні-кейс «Філософія в науковому пошуку» Прочитайте ситуацію та дайте коротку відповідь (1–2 речення): Ситуація: Науковець-історик досліджує листа видатного діяча XIX століття. Він не просто перекладає слова, а намагається зрозуміти підтекст, культуру епохи та мотиви автора. Запитання: Який філософський метод пізнання використовує історик у цьому випадку
Тема 7.Сучасна наука як соціальний інститут.	Самостійна робота 7. 6 годин	2 бали	Завдання 1.Визначіть основні постулати сучасної науки, як соціальної інституції. Завдання 2. Порівняльно-критичний аналіз: Етос Мертона vs Сучасна Open Science. Проаналізуйте класичні норми наукового етосу Роберта Мертона (CUDOS: <i>Communalism, Universalism, Disinterestedness, Organized Skepticism</i>). Порівняйте їх із сучасними принципами Відкритої науки

		(<i>Open Science, Open Access, FAIR Data</i>). Дайте письмові відповіді на запитання: Які норми Мертона зазнають найбільшої деформації в умовах commercialization of science («академічного капіталізму»)? Як феномен «<i>Publish or Perish</i>» (Публікуйся або помри) впливає на дотримання норми організованого скептицизму? Обсяг: 1–1.5 сторінки. Завдання 3. Практичний кейс-аналіз: Соціальні деформації в науковій спільноті Оберіть один із наведених нижче кейсів і підготуйте короткий аналітичний розбір (300–500 слів): Кейс А: Метрична невротизація. Як гонитва за індексами (H-index, IF) змінює поведінку науковців? Аналіз явищ «хижацьких» журналів (<i>predatory journals</i>), цитувальних ферм та автоплагіату. Кейс Б: Криза відтворюваності (<i>Replication Crisis</i>). Чому наука як інститут допускає масове неповторення результатів у психології, медицині чи соціології? Які соціальні важелі контролю це викриває? Кейс В: Етичні межі штучного інтелекту в дослідженні. Генеративний ШІ як «співавтор»: як використання LLM змінює інститут авторства та системи рецензування (<i>peer review</i>)? Завдання 4. Рефлексія власної позиції (Самооцінка аспіранта) Складіть короткий текстовий есе-картографування (до 1 сторінки) за темою: «Моє дослідження в соціально-інституційному контексті». Дайте відповіді на питання: До якої наукової школи чи спільноти (в Україні та світі) належить ваша тема? Хто є основними стейкхолдерами (замовниками, споживачами) результатів вашої дисертації? З якими інституційними бар'єрами (фінансовими,
--	--	---

			бюрократичними, етичними) ви стикаєтеся під час роботи?
Тема 8. Сучасна наука і мораль. Етика науки.	Самостійна робота 8. 6 годин	2 бали	1.Визначіть основні теоретико-методологічні засади наукової етики. 2. Проаналізуйте кейси. Оберіть ДВА із запропонованих реальних чи гіпотетичних кейсів та дайте письмові відповіді на запитання (обсяг — 1-1.5 сторінки на кожен кейс): Кейс 1: Штучний інтелект та авторство в науці Контекст: Дослідник використовує генеративний ШІ (наприклад, ChatGPT, Claude) для написання розділу огляду літератури та аналізу даних у науковій статті, але не вказує це в методології. Запитання: Чи є це порушенням етики науки? Де проходить межа між ШІ як інструментом (як графічний редактор чи калькулятор) та ШІ як співавтором? Опишіть оптимальний етичний регламент використання ШІ в дослідженнях. Кейс 2: Редагування геному людини (Досвід Хе Цзянькуя) Контекст: У 2018 році китайський учений відредагував гени ембріонів дівчаток-близнят для захисту від ВІЛ, що викликало хвилю обурення у світовій науковій спільноті. Запитання: Чому ці експерименти визнали неетичними, якщо мета була благородною (захист від хвороби)? Які межі межі втручання в генетику людини мають бути встановлені сьогодні? Кейс 3: Проблема «подвійного використання» (Dual-Use Research) Контекст: Біологи створили в лабораторії більш контагіозний штам вірусу грипу для вивчення механізмів пандемії. Публікація повного геному вірусу створює ризик його використання як біологічної зброї. Запитання: Що має превалювати: свобода наукового пошуку чи безпека суспільства? Чи має наукова спільнота цензурувати власні відкриття? 3.Складіть «Етичний кодекс дослідника» (обсяг — до 10 пунктів) для інженера програмного забезпечення.
Тема 9. Науково-технічний прогрес та особливості сучасної науки.	Самостійна робота 9. 6 годин	2 бали	1.Проаналізуйте різницю між поняттям «прогрес» та «науково-технічний прогрес». 2.Проаналізуйте ключові характеристики сучасної науки: Дайте розгорнуте пояснення суті таких явищ сучасної науки (по 3–5 речень на кожне): Міждисциплінарність та трансдисциплінарність

		Когнітивно-конвергентні технології (NBIC-конвергенція: нано-, біо-, інфо-, когно-) Комерціалізація науки (Technoscience / Технонаука) 3. Дайте письмові відповіді на проблеми (обсяг — до 1 сторінки на кожне питання): Концепція «Суспільства ризику» (У. Бек) та НТП: Як сучасний науково-технічний прогрес створює нові види ризиків (екологічні, техногенні, цифрові), які неможливо локалізувати? Наведіть приклад сучасної технології, де користь і потенційна загроза суспільству є співмірними. Зміна статусу науковця в епоху «Big Data» та штучного інтелекту: Як використання алгоритмів машинного навчання змінює методологію наукового дослідження? Чи існує загроза «кризи відтворюваності» або втрати людиною контролю над науковим пошуком? 4. Практично-прогностичне завдання Оберіть один із сучасних технологічних трендів (наприклад, квантові обчислення, нейроінтерфейси, генетичне редагування CRISPR, відновлювана енергетика). Складіть короткий SWOT-аналіз впливу цієї технології на суспільство протягом наступних 10–15 років. 5. Напишіть есе на тему: «Гуманізація науки: чому сучасний НТП неможливий без гуманітарної експертизи?».
--	--	--

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Мультимедійний проектор
2. Програмна платформа **Google Classroom**.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

1. Дзюбань О. Філософія науки: *Підручник*. ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2024. 516 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://ippi.org.ua/sites/default/files/filosofiya_nauki_2024.pdf
2. Ковтун Н., Шкіль Л. Відчуження від мови як фактор руйнування ідентичності: теоретико-методологічні та антропологічні аспекти. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії*. 2025. Випуск 58, с. 86-93 / DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.58.10>
3. Козаков В.М., Петькун С.М., Шкіль Л.Л. Філософія сучасної науки: *навч.-метод. посіб.* Київ : ДУІКТ, 2023, 78 с.[електронне видання]/ . <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/305>
4. Петінова О. Б. Філософія науки: *навчальний посібник*. Одеса, 2021. 213 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: https://fpk.in.ua/images/biblioteka/3fmb_finan/Filosofiya-navch.-posibnyk.-Petinova-O.B.pdf
5. Попович Микола. *Конспект лекцій* до вивчення навчальної дисципліни «Філософія науки» для здобувачів освітньо-наукового (доктора філософії) рівня вищої освіти. — Кам'янець-Подільський: ЗВО «ПДУ», 2023. 401 с. Режим доступу:

<http://188.190.43.194:7980/jspui/bitstream/123456789/11816/1/%D0%A4%D1%96%D0%BB%D0%BE%D1%81%D0%BE%D1%84%D1%96%D1%8F%20%D0%BD%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%B8%20%28%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9%29%20%D0%9C%D0%B8%D0%BA%D0%BE%D0%BB%D0%B0%20%D0%9F%D0%9E%D0%9F%D0%9E%D0%92%D0%98%D0%A7.pdf>

6. Семенюк Е., Мельник В. Філософія сучасної науки і техніки : підручник. Вид. 3-тє, випр. та допов. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2022. 364 с. [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://www.lnu.edu.ua/wpcontent/uploads/2018/08/Melnyk60h84-2016-ilovepdf-compressed.pdf>
7. Філософія науки і методологія наукових досліджень : підручник / Я. В. Тарароєв, О. О. Дольська, Т. М. Дишкант, О. М. Городиська. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2026. — 323 с.
8. Філософія науки. Етика та методологія наукового дослідження : навч.- метод. посіб. для підготовки докторів філософії «Doctor of Philosophy» (PhD) / І. Г. Утюж [та ін.]. Запоріжжя : ЗДМУ, 2021. 76 с. <http://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream>
9. Ханстантинов В.О. Філософія науки: курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2021. 188 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9839/1/filosofiya-kurs-lekcij.pdf>
10. Шкіль Л.Л. Інформаційна культура особистості. *Теоретико-прикладні аспекти розвитку цифрової держави в Україні : матеріали I всеукр. наук.-практ. конф.* (м. Київ, 09 листоп. 2023 р.). Київ : Державний університет інформаційно-комунікаційних технологій, 2023. 204 с. https://duikt.edu.ua/uploads/p_2628_45711868.pdf

11. Додаткові джерела

12. R. Kuzmenko1 S. Krylova2 L. Shkill3 R. Kuzmenko1 S. Critical thinking development in foreign language learning at higher education institutions: philosophical and anthropological dimensions. *Вісник НАУ. Серія: Філософія. Культурологія.* 2024. № 1 (39), С. 47-51 DOI: 10.18372/2412-2157.39.18455
13. Ковтун Н.М., Заглада В. М., Шкіль Л.Л. Методологія порівняльного аналізу у трактаті «Політика» Аристотеля // ТЕОРІЯ ТА ІСТОРІЯ ПОЛІТИЧНОЇ НАУКИ, Випуск 4, 2023 – с. 15-20. DOI <https://doi.org/10.24195/2414-9616.2023-4.2>
14. Плачинда Т. Формування етикету наукового спілкування у науковців-початківців. *Викладання мов у вищих навчальних закладах освіти на сучасному етапі. Міжпредметні зв'язки.* 2023. Вип. 42. С. 94–106. DOI: <https://doi.org/10.26565/2073-4379-2023-42-07>.
15. Шкіль Л.Л. Емоційний інтелект як Hard skill: чому сучасна освіта має вчити емпатії та стійкості. *XV Міжнародна науково-практична конференція «Математика. Інформаційні технології. Освіта».* Тези доповідей (друкуються в авторській редакції) Луцьк – Світязь 14 - 16 червня 2026 р. С. 321-323
16. Шкіль Л.Л. Освіта впродовж життя як виклик часу в нових українських реаліях. *Соціально-гуманітарні студії: інновації, виклики та перспективи: матеріали I Міжнародної наукової конференції*, м. Житомир, 27- 28 квітня 2023 р. Житомир : Житомирська політехніка, 2023. 319-321 с. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/zmist.pdf>.
17. Шкіль Л.Л. Роль філософії у формуванні критичного мислення студентів під час війни. *Четверті академічні читання пам'яті професора Г.І. Волинка «Філософія, наука і освіта: в глобальному вимірі соціально-турбулентного світу»:* Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 24-25 травня 2023 року. Київ: кафедра філософії УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023, С. 133 – 135.
18. Шкіль Л.Л. Роль штучного інтелекту в освітньому процесі вищої школи. *Різновиди інтелекту та їх роль в освітньому процесі XXI століття: матеріали всеукраїнського-науково-педагогічного підвищення кваліфікації*, 4 грудня – 14 січня 2024 року, Львів - Торунь, 2024 рік <https://dspace.hnpu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d665e89e-7647-4602-be67-fc4783701458/content>
19. Шкіль Л.Л. Філософія як спосіб виховання й навчання. «Глухівські історико-філософські читання пам'яті Валерія Белашова, Мечислава Заремського, Віктора Заїки та Юрія Коваленка»: збірник наукових праць. Глухів: Глухівський національний педагогічний університет ім. О.Довженка, 2023.– Вип.1. <https://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/18728/1/%D0%97%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%B5%D1>

ПОЛІТИКА КУРСУ («ПРАВИЛА ГРИ»)

Відвідування

Студенти зобов'язані відвідувати заняття згідно з розкладом та вчасно інформувати викладача про неможливість із поважних причин відвідувати заняття, скласти (перескласти) залік.

Відпрацювання

Якщо студент із поважних причин був відсутній на практичному занятті, він має право його відпрацювати. Відпрацювання полягає у виконанні студентом в позанавчальний час завдання за темою заняття та захисті роботи викладачеві на наступному практичному занятті (при наявності вільного часу у викладача), або під час додаткової консультації з викладачем, час якої узгоджується окремо. Для виконання завдань курсу може використовуватись обладнання лабораторій кафедр Інформаційних систем та технологій, Інженерії програмного забезпечення або власна комп'ютерна техніка студента.

Академічна доброчесність

Під час вивчення дисципліни всі учасники навчального процесу мають дотримуватися вимог, установлених Положенням про академічну доброчесність здобувачів освіти у ДУІКТ, своєю діяльністю утверджувати академічну доброчесність як засадничу цінність університетської спільноти. Студенти не повинні отримувати чи надавати недозволеної допомоги, вдаватися до жодних інших нечесних дій під час виконання навчальних завдань. Порушення студентом вимог академічної доброчесності під час опанування дисципліни тягне виставлення оцінки 0 балів (неприйнятно).

Поведінка

Спілкуючись з учасниками навчального процесу, студенти мають дотримуватися етичних норм, утримуватися від образливих проявів емоцій, бути політично та гендерно коректними й толерантними, поважати звичаї й традиції різних етнічних, культурних, соціальних груп і релігійних конфесій. Під час лекційних і практичних занять студентам забороняється приймати їжу та користуватися мобільним телефоном. Використання мобільних телефонів допускається при виконанні практичних занять для доступу до навчальних та довідкових матеріалів.

Студенти з особливими потребами

ДУІКТ всіляко сприяє вирішенню індивідуальних проблем студентів з особливими потребами, сприймаючи їх як рівних в інтегрованому студентському колективі. Для покращення сприйняття навчального матеріалу особами з особливими потребами можуть бути використані додаткові програмні засоби, що розширюють можливості інклюзивного доступу (наприклад, програми озвучування тексту). Для осіб з порушеннями зору завдання, що передбачають використання графічних методів роботи з ризиками, можуть бути замінені на завдання з використанням табличних підходів (наприклад, представлення графових структур табличними еквівалентами).

Важливі дати

Подія (чи вид роботи)	Дата
Подання викладачам, що проводять практичні заняття, всіх відпрацьованих завдань	не пізніше, ніж за 10 днів до призначеного заліку
Подання лектору даних для нарахування додаткових балів (сертифікати про проходження курсів, проекти, наукові публікації тощо).	не пізніше, ніж за 5 днів до призначеного заліку
Повідомлення про неможливість із поважних причин скласти (перескласти) залік	не пізніше, ніж за годину до проведення заліку

КРИТЕРІЇ ТА МЕТОДИ ОЦІНЮВАННЯ

Семестровий контроль відбувається у формі заліку на основі балів, напрацьованих під час вивчення дисципліни при виконанні практичних робіт та завдань самостійної роботи та балів за тести.

Тести містять питання та передбачають автоматизовану перевірку. Кожен тест містить питання, що охоплюють теоретичну та практичну складову курсу. Під час тестування заборонено використання будь яких джерел. Бали за кожне тестове питання становлять 2 бали. Сумарна кількість балів за тести складає 40 балів.

Якщо студент протягом семестру набрав 60 балів і він погоджується з цією оцінкою, то залік виставляється за результатами поточного оцінювання.

Присутність студента на заліку в цьому випадку не є обов'язковою.

Студенти, які протягом семестру набрали менше 20 балів вважаються недопущеними до заліку.

Якщо студент був допущений до заліку, але сумарно не набрав необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки (має від 35 до 59 балів), то на заліковому занятті він може отримати додаткове комплексне завдання для донабору балів. Додаткове завдання оцінюється максимально в 25 балів.

Якщо студента не допущено до складання заліку, йому надається час до перескладання для виконання всіх вимог допуску. Максимальна оцінка практичних завдань, тестів та завдань самостійної роботи знижується на 25% (за винятком, коли неявка на залік була з поважної причини і підтверджена документально).

Якщо студент був допущений до складання заліку і при цьому:

- 1) не набрав необхідну кількість балів для отримання позитивної оцінки (має від 35 до 59 балів),
- 2) і не з'явився без поважної причини,

то вважається, що він використав першу спробу скласти залік і має заборгованість.

Студент має право на два перескладання. При повторному перескладанні заліку, його у студента може приймати комісія, яка створюється директором ННІМП.

Оцінка комісії є остаточною.

Форми контролю	Види навчальної роботи	Оцінювання
ПОТОЧНИЙ КОНТРОЛЬ	• Участь у навчальній дискусії, обговоренні ситуаційного завдання	42 бали
	• Самостійна робота	18 балів
ПІДСУМКОВЕ ОЦІНЮВАННЯ <i>Залік</i>	Метою заліку є контроль сформованості практичних навичок та професійних компетентностей, необхідних для виконання професійних обов'язків. Залік проходить в усній формі.	40 балів

Додаткова оцінка

Види навчальної роботи	Оцінювання
Нарахування додаткових балів за Критерій 1 - Наукова/науково-технічна діяльність та особливі успіхи у навчанні https://duikt.edu.ua/uploads/p_447_31584335.pdf	Бали за видами діяльності можуть підсумовуватися, але якщо їх сума перевищує 10, то здобувач вищої освіти все одно отримає максимальний бал – 10

ПІДСУМКОВА ОЦІНКА ЗА ДИСЦИПЛІНУ

бали	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка /запис в заліковій відомості
90-100	Здобувач демонструє повні й міцні знання навчального матеріалу в обсязі, що відповідає робочій програмі дисципліни, правильно й обґрунтовано приймає необхідні рішення в різних нестандартних ситуаціях. Вміє реалізувати теоретичні положення дисципліни в практичних розрахунках, аналізувати та співставляти дані об'єктів діяльності фахівця на основі набутих з даної та суміжних дисциплін знань та умінь. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних/контрольних завдань проявив вміння самостійно вирішувати поставлені завдання, активно включатись в дискусії, може відстоювати власну позицію в питаннях та рішеннях, що розглядаються. Зменшення 100-бальної оцінки може бути пов'язане з недостатнім розкриттям питань, що стосується	Високий Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінках і вирішенні практичних задач підвищує його вміння використовувати знання, які він отримав при вивченні інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленому вивченні питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	Відмінно / Зараховано (А)

	дисципліни, яка вивчається, але виходить за рамки об'єму матеріалу, передбаченого робочою програмою, або Здобувач проявляє невпевненість в тлумаченні теоретичних положень чи складних практичних завдань.		
82-89	Здобувач демонструє гарні знання, добре володіє матеріалом, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати теоретичні положення при вирішенні практичних задач, але допускає окремі неточності. Вміє самостійно виправляти допущені помилки, кількість яких є незначною. Знає сучасні технології та методи розрахунків з даної дисципліни. За час навчання при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, дає вичерпні пояснення.	Достатній Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни.	Добре / Зараховано (B)
75-81	Здобувач в загальному добре володіє матеріалом, знає основні положення матеріалу, що відповідає робочій програмі дисципліни, робить на їх основі аналіз можливих ситуацій та вміє застосовувати при вирішенні типових практичних завдань, але допускає окремі неточності. Вміє пояснити основні положення виконаних завдань та дати правильні відповіді при зміні результату при заданій зміні вихідних параметрів. Помилки у відповідях/ рішеннях/ розрахунках не є системними. Знає характеристики основних положень, що мають визначальне значення при проведенні практичних занять, при виконанні індивідуальних / контрольних завдань та поясненні прийнятих рішень, в межах дисципліни, що вивчається.	Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	Добре / Зараховано (C)
67-74	Здобувач засвоїв основний теоретичний матеріал, передбачений робочою програмою дисципліни, та розуміє постанову стандартних практичних завдань, має пропозиції щодо напрямку їх вирішень. Розуміє основні положення, що є визначальними в курсі, може вирішувати подібні завдання тим, що розглядалися з викладачем, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усувати за допомогою викладача.	Середній Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни.	Задовільно / Зараховано (D)
60-66	Здобувач має певні знання, передбачені в робочій програмі дисципліни, володіє основними положеннями, що вивчаються на рівні, який визначається як мінімально допустимий. З використанням основних теоретичних положень, здобувач з труднощами пояснює правила вирішення практичних/розрахункових завдань дисципліни. Виконання практичних / індивідуальних / контрольних завдань значно формалізовано: є відповідність алгоритму, але відсутнє глибоке розуміння роботи та взаємозв'язків з іншими дисциплінами.	Середній Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни.	Задовільно / Зараховано (E)
35-59	Здобувач може відтворити окремі фрагменти з курсу. Незважаючи на те, що програму навчальної дисципліни здобувач виконав, працював він пасивно, його відповіді під час практичних робіт в більшості є невірними, необґрунтованими. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни у здобувача відсутні.	Низький Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни.	Незадовільно з можливістю повторного складання) / Не зараховано (FX) В залікову книжку не представляється

0-34	Здобувач повністю не виконав вимог робочої програми навчальної дисципліни. Його знання на підсумкових етапах навчання є фрагментарними. Здобувач не допущений до здачі екзамену/заліку.	Незадовільний Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни.	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням / Не допущений (F) В залікову книжку не представляється
------	---	--	---

ПОЛІТИКА ДОБРОЧЕСНОСТІ

Здобувач вищої освіти виконуючи самостійну або індивідуальну роботу повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у Силабусі.